

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ДОМОГОСПОДАРСТВ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</p> <p>Рік навчання: <u>3-й</u>, семестр <u>5-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Фінансів, банківської справи та страхування</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	д.е.н., проф. Вдовенко Лариса Олександрівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>vdovenko_larisa@i.ua</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Фінанси домогосподарств» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 26 год.; практичні заняття - 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Гроші та кредит», «Фінанси», «Історія грошей, фінансів та кредиту».

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Фондовий ринок», «Фінансові інновації».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Дисципліна спрямована на забезпечення фундаментальної і практичної професійної підготовки фахівців в області фінансів, банківської справи та страхування, а також засвоєння практичних аспектів управління особистими фінансами.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Предметом дисципліни «Фінанси домогосподарств» є система економічних відносин, що виникають у процесі формування і використання фінансових ресурсів домогосподарств.

Метою вивчення дисципліни «Фінанси домогосподарств» є формування базових знань сутності фінансових відносин домогосподарств та форм їх прояву, характеру їх впливу на суспільство й на окремі домогосподарства та набуття навичок практичного застосування отриманих знань студентами у майбутній професії.

Завдання вивчення дисципліни «Фінанси домогосподарств» полягають у:

- з'ясуванні сутності та значення фінансів домогосподарств;
- вивченні джерел формування та напрямів використання фінансових ресурсів домогосподарств;
- формуванні теоретичних і практичних знань щодо методів і джерел формування доходів, напрямів і форм фінансування витрат;
- вивченні способів заощадження домогосподарств та можливостей формування їх інвестиційного портфеля;
- вивченні способів формування бюджету домогосподарств;
- дослідженні фінансової поведінки домогосподарств та її впливу на прийняття фінансових рішень;
- формуванні знань з фінансової безпеки домогосподарств і засобів її забезпечення.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- теоретичні основи формування і використання фінансових ресурсів домогосподарств;
- методи і джерела формування доходів домогосподарств;
- напрями і форми фінансування витрат домогосподарств;
- основи оподаткування домогосподарств; їх інвестиційної спроможності;
- методи планування бюджету домогосподарств, визначення їх фінансової поведінки;
- основи фінансів домогосподарств у зарубіжних країнах.

уміти:

- аналізувати склад і структуру доходів та витрат домогосподарств;
- здійснювати аналіз стану домашніх господарств і давати оцінку рівня їх фінансової безпеки;
- аналізувати види заощаджень домогосподарств;
- здійснювати діагностику показників податкового навантаження на

домогосподарство;

– складати сімейний бюджет і оцінювати можливості формування домогосподарствами інвестиційних ресурсів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

інтегральні компетентності - здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності;

загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності:

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку;

програмні результати:

ПРН02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПРН03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПРН04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПРН19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПРН22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Фінанси домогосподарств як самостійна сфера фінансової системи держави	2	1	8
2	Тема 2. Теоретичні основи формування і використання фінансових ресурсів домогосподарств	2	1	8
3	Тема 3. Формування доходів домогосподарств	2	2	8
4	Тема 4. Напрями і форми фінансування витрат домогосподарств	2	2	8
5	Тема 5. Основи оподаткування домогосподарств	2	2	8
6	Тема 6. Методи планування бюджету домогосподарств, визначення їх фінансової поведінки	2	2	8
7	Тема 7. Фінанси домогосподарств Франції	2	2	8
8	Тема 8. Фінанси домогосподарств США	2	2	8
9	Тема 9. Фінанси домогосподарств Німеччини	2	2	8
10	Тема 10. Фінанси домогосподарств Великої Британії	2	2	7
11	Тема 11. Фінанси домогосподарств Італії	2	2	7
12	Тема 12. Фінанси домогосподарств Японії	2	2	7
13	Тема 13. Фінанси домогосподарств Канади	2	2	7
	Разом	26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти Основні види самостійної роботи здобувача

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години (денна/заочна)	Терміни виконання (денна/заочна)	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	24/60	Щотижнево / під час сесії	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	26/10	Щотижнево / під час сесії	Усне та письмове опитування
3	Виконання індивідуальних творчих завдань (виконання презентації за заданою проблемною тематикою, рефератів, тез, статей)	40/30	Щотижнево / під час сесії	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10/10	2 рази на семестр / під час сесії	Тестування у системі Moodle
	Разом	100/110		

Список основної та додаткової літератури

Основна література

1. Фінанси домогосподарств провідних країн світу : навч. посіб. / М.І. Карлін, І.О. Цимбалюк Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 172 с
2. Карлін М. І. Фінанси зарубіжних країн. Київ: Кондор, 2021. 364 с.
2. Карлін М. І., Івашко О. А. Фінансові системи країн Африки. Луцьк: Терен, 2012. 220 с.
3. Карлін М. І., Івашко О. А. Фінансові системи Австралії, країн та залежних територій Океанії. Луцьк: Терен, 2012. 180 с.
4. Карлін М. І., Липовський І. П. Фінансові системи зарубіжних країн: країни БРІКС (Бразилія, Росія, Індія, Китай, Південно-Африканська Республіка). Луцьк: Терен, 2013. 360 с.
5. Карлін М. І. Світові офшорні центри. Київ: Кондор, 2015. 424 с.
6. Карлін М. І. Податкові системи зарубіжних країн. Київ: Кондор, 2018. 368 с.
7. Кізіма Т. О., Кравчук Н. Я., Горин В. П. [та ін.]. Фінанси зарубіжних країн: навчальний посібник; за ред. О. П. Кириленко. Тернопіль: Економічна думка, 2013. 287 с.
8. Кравченко В. І. Про суспільні фінанси України. Фінанси України. 2012. № 12. С. 20–30.
9. Крисоватий А. І., Мельник В. М., Кошук Т. В. Податкові трансформації в ЄС та податкова політика України в контексті євроінтеграції: моногр.; за ред. А. І. Крисоватого. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 236 с.
10. Луніна І. О., Фролова Н. Б. Міжнародні тенденції формування податкових систем у після кризовий період 2008-2014 рр. та уроки для України. Фінанси України. 2015. № 8. С. 7–20.
11. Мартиняк В., Зволяк Я., Баранецька О. Фінансова безпека: навч. посіб. Тернопіль: Вектор, 2016. 216 с.
12. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України № 1277 від 29.10.2013 р. URL: http://cct.com.ua/2013/29.10/2013_1277.htm
13. Міжнародне оподаткування: навч. посіб.; за ред. Ю. Г. Козака, В. М. Сліпа. Київ: ЦУЛ, 2003. 550 с.
14. Центральний банк і грошово-кредитна політика. Підруч. / А.В. Сілакова, Г.І. Лановська, Н.І. Климаш, [та ін.] за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів «Магнолія 2006», 2015. 224 с.
14. Бездітко Ю.М., Посаднева О.М. Грошово-кредитна політика НБУ. Навч. Посібник. 2020. 190 с.

Додаткова література

1. Васюренко О.В. Банківські операції: Навчальний посібник / О.В. Васюренко. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Знання, 2001. 255 с.: ил, табл. (Вища освіта ХХІ століття)
2. Васюренко О.В. Банківські операції: Навчальний посібник/ О.В. Васюренко. 4-е вид., перероб. і доп.. К.: Знання, 2008. 324 с.
3. Вдовенко Л.О., Вдовенко О.С. Стабільність розвитку банківської

системи як основа кредитного забезпечення суб'єктів господарювання. Збірник тез економічної наукової Інтернет-конференції «Перспективи створення сильної економіки для сучасної України. 12 жовтня 2011 р. Тернопіль. С.80-83.

4. Вдовенко Л.О. Необхідність поліпшення якості кредитного портфеля банківських установ. Прикладна наука та інноваційний шлях розвитку національного виробництва. *Матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет - конференції. 4-5 жовтня 2012 року. М.Тернопіль. С. 140-143.*

5. Вдовенко Л.О. Сутність кредиту як економічної категорії / 7 Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. м. Кам'янець - Подільський . 2012. Випуск 20. Том 2. С.432-435.

6. Вдовенко Л.О. Зміцнення банківського сектору — основа стійкості фінансової системи : *Економічний аналіз: збірник наукових праць Тернопільського національного економічного університету.* Випуск 11. Частина 1. м. Тернопіль. 2012. С.309-313.

7. Вдовенко Л.О. Роль комерційних банків у розвитку економіки України. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (Економічні науки).* №1(21). Том 3. Мелітополь. 2013. С. 65-70.

8. Вдовенко Л.О. Кредитні ризики в системі банківського кредитування. *Економічний часопис XXI.* 2013. №3-4. С.79-82.

9. Малік М.И., Вдовенко Л.О. Монетарні інструменти стимулювання кредитної активності комерційних банків. *Економіка АПК.* 2013 №11. С.61-67.

10. Вдовенко Л.О., Черненко О.С. Високий рівень капіталізації – основа зміцнення банківської системи України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики.* 2017. №4(20).С.84-96.

11. Вдовенко Л.О. Депозитна політика банку як основа забезпечення стійкості й надійності ресурсної бази. *Інфраструктура ринку.* 2019.№27.С. 278-283.

12. Вдовенко Л.О. Кредитна політика системно важливих банків в Україні. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики.* 2018. №11(39). С.73-83.

13. Вдовенко Л.О., Мороз К.М., Ковальчук Т.В. Грошово-кредитна політика НБУ та її вплив на банківську діяльність. *Інфраструктура ринку.* 2019. Вип.35. С.362-368.

14. Вдовенко Л.О. Кредитування в АПК. Навчальний посібник. Вінниця, ВНАУ. 2019.148 с.

15. Вдовенко Л.О., Вдовенко І.С. Фінансові аспекти розвитку підприємств аграрного сектора економіки: Монографія. Вінниця: ТОВ «Друк» 2022. 200 с.

Контроль і оцінка результатів навчання

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	2
3	Виконання самостійної роботи	6
4	Виконання контрольних робіт, тестування, розв'язування задач	10
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою)	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	2
8	Виконання самостійної роботи	6
9	Виконання контрольних робіт, тестування, розв'язування задач	10
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою)	10
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
Разом		100

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за видами навчальної діяльності набрав менше 35 балів, то він не допускається до заліку.

Основні вимоги до контролю знань здобувачів вищої освіти наведені у Положенні «Про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному університеті».

Силабус навчальної дисципліни розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від “31” липня 2023 року № 1

Завідувач кафедри _____ Лариса ВДОВЕНКО